

והוא היה נכדו של רבן גמליאל הזקן] לטבריא, ומצאו שהיה יושב על שלחנו של רבי יוחנן בן ניזוף ובידו ספר איוב תרגום, והוא קורא בו.

אמר לו אבא חלפתא לרבן גמליאל: זכור אני ברבן גמליאל הזקן, אבי אביך, שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית, והביאו לפניו ספר איוב הכתוב בלשון תרגום.

ואמר רבן גמליאל הזקן לבנאי מהבנאים שבהר הבית: שקעו, גנזוהו לתרגום הזה תחת הנדבך שורת אבנים בבנין!

אף הוא, צוה עליו, וננזו.

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: לא תחת הנדבך שיקעו אותו, אלא עריבה מליאה של טיט כפו עליו, וכיסוהו בטיט.

אמר רבי: שתי תשובות תמיהות יש בדבר שאמר רבי יוסי ברבי יהודה:

חדא — וכי טיט בהר הבית, מניין? הרי לא היו בונים בו בטיט אלא בחומרים אחרים [ראה רש"י].

ועוד: וכי מותר לאבדן לכתבי קודש מתורגמים ביד? (8)

אמר לך רב הונא: האי תנא דברייתא סבר כמי שסובר כי ניתנו לקרות בהן. ורב הונא מודה שאם ניתנו לקרות בהם מצילים.

תא שמע מברייתא מפורשת האומרת שאפילו למאן דאמר אין קורין בהם חייבים להצילין:

כתבי הקודש אשר היו כתובין בלשון גיפטיית, מדיית, עיברית בכתב של "עבר הנהר", עילמית, יוונית, אף על פי שלא ניתנו לקרות בהן — מצילין אותן מפני הדליקה.

תיבתא דרב הונא!

אמר לך רב הונא: מחלוקת תנאי היא האם למאן דאמר לא ניתנו לקרות בהם מצילים אותם מהדליקה.

דתנאי: היו כתובין תרגום וככל לשון — מצילין אותן מפני הדליקה.

רבי יוסי אומר: אין מצילין אותן מפני הדליקה.

אמר רבי יוסי: מעשה באבא חלפתא רבי יוסי היה בנו של רבי חלפתא (7) שהלך אצל רבן גמליאל בריבי [כך נקרא אדם גדול,

[י"ד רמב, טו] למד מכאן ראיה לרש"י בסנהדרין [ק א] שאם מוסיף כינוי לחשיבות כמו רבי, מותר לקרא לרבו בשמו, וכשמוסיף אבא נחשב כינוי לחשיבות. וכן תירץ רבי שלמה איגר [בליקוטי רע"א כאן].

8. א. הרמב"ם בספר המצוות [ל"ת סה] כתב, שהמאבד כתבי הקדש עובר בלאו ד"לא תעשו כן לה' אלוהיכם" כמו מוחק שם ה', והביאו המגן אברהם [קנד, ט] והפתחי תשובה [שם]

שלא תיקנו רק שמצילין מדליקה מפני הכתב של תורה כדי שלא יתבוזה, אלא אפילו נמחק ובלה צריך גניזה, מצד "קדושת" כתבי הקדש. וראה להלן שהאיסור איבוד כתבי הקדש ובזיון, וחיוב גניזה הם שני דינים נפרדים.

7. רש"י. ובשו"ע [י"ד רמ ב] נפסק שאסור לקרא לאביו בשמו לא בחייו ולא לאחר מותו והקשה בגליון רבי עקיבא איגר איך כאן קרא רבי יוסי לאביו בשמו? אבל בביאור הגר"א